

[Krarup.]

med 2 Kr. pr. Td., kan sælges i det frie Marked, f. Eks. til Kaffesurrogatfabrikkerne, for en Pris af omtrent det dobbelte, mellem 3 Kr. 50 Øre og 4 Kr. pr. Td. Det er altsaa ikke nogen særlig straalende Forretning for mig at sælge mine Roer til Kærne for 2 Kr., naar jeg andetsteds kan faa 4 Kr. pr. Td. Alligevel kan det med en Pris paa 2 Kr. pr. Td. betale sig for mig at avle disse Roer, naar jeg sammenligner Roemarken med Kornmarken eller med Dyrkning af Sukkerroer til Fabrik, og længere end til at opnaa Produktionsprisen paa hjemmeavlet Foder til Kærne tror jeg vanskeligt, den danske Landmand vil naa. De indirekte Fordele ved vort Kreaturhold er ogsaa saa væsentlige, at en Landmand nok skal betænke sig paa at afskaffe sine Køer, selv om han kun lige faar Dækning for det Foder og de Roer, han anvender. Den højtærede Landbrugsminister oplyste ved Forhandlingerne i det andet høje Ting, at en omhyggelig Beregning har vist, at Kærne er bedre Betalere for Kornet end baade Svin og Høns. Hvis denne Beregning blev almindelig kendt, vilde den hjælpe Landmanden, saa han ikke alene lod Kærne faa en passende Mængde Korn og derved opretholdt en absolut nødvendig Produktion af Mælk, men den vilde ogsaa gøre ham tilfreds med Smørprisen og med det Udbytte, hans Køer giver ham, hvilket ogsaa er noget væsentligt.

Fr. Kristiansen: At det er af afgørende Betydning for rolige og forsvarlige økonomiske Tilstande i vort Samfund, at vi med alle Midler søger at holde Prisniveauet fast, anerkendes af saa godt som alle i den danske Befolkning.

Med Hensyn til det foreliggende Forslag har Mejeribrugets imidlertid stillet Krav om en Forhøjelse af 45 Øre pr. kg Smør og en tilsvarende Forhøjelse af Mælkeprisen og begrundet dette Krav med, at Produktionsudgifterne har været stigende og berettiger en saadan Forhøjelse, der er nødvendig, hvis vi ikke vil risikere en Nedgang i Produktionen, som kan blive skæbnesvangere for vor Forsyning og Eksport af Mejeriprodukter.

Med Hensyn til Stigningen i Produktionsudgifterne nærer jeg ingen Tvivl om, at der har fundet nogen Forøgelse af disse Sted, men om denne Stigning er saa stor, at den skulde motivere en Forhøjelse paa 45 Øre pr. kg, kan man ikke vide, naar man ikke har Adgang til at se Regnskabsopstillingen, og lad mig føje til, at jeg tvivler

om, at man selv ud fra en regnskabsmæssig Opstilling og Bedømmelse kan staa frem og sige: saa stor er Smørrets Produktionspris, og saa meget bør Forbrugerne betale.

En Landbrugsbedrift er en Helhed, hvis enkelte Grenene vanskeligt lader sig skille ud og bedømme hver for sig, idet den ene Gren indirekte enten kan lukrere af de andre eller være en nødvendig Forudsætning for deres Trivsel. Landøkonomiske Driftsbureaus Regnskaber over Malkekærne viser da ogsaa fra 1925 og til Dato et aarligt Underskud pr. Ko paa fra 27 Kr. til omkring 100 Kr.; selv i det gode Landbrugsaar 1928—29 var der et Underskud pr. Ko paa 27 Kr. Jeg mener derfor, at man bedre kan bedømme Forholdet ud fra en almindelig Vurdering af Landbrugets økonomiske Forhold som Helhed. Her er Forholdet da dette, at det store Landbrug kun i mindre Grad har Interesse i Smørproduktionen, men nok saa meget i Kornsalg, Frøavl og paa Øerne tillige i Sukkerroeavl, lige saa vel som de forholdsvis gode Hestepriser i særlig Grad kommer disse Brug til gode, og disse Brugs økonomiske Muligheder er i hvert Fald saa gode i Øjeblikket, at man ikke behøver at nære nogen Bekymring for dem; om en mindre Stigning i Smørprisen vilde animere dem til forøget Smørproduktion, er vist ogsaa tvivlsomt.

Anderledes ligger Forholdet i de almindelige Bondebrug og især i Husmandsbrugene, hvor Smørproduktionen er, om ikke den vigtigste, saa i hvert Fald en af de vigtigste Indtægtskilder for Bedriften. Naar Husmændenes Repræsentanter alligevel afviste Kravet om en Forhøjelse af Smørprisen, tog de denne Stilling alene ud fra samfundsmæssige Hensyn, vel vidende, at dersom dette Krav blev opfyldt, var der stor Fare for, at der kunde følge Krav om Prishævninger andre Steder, med andre Ord, at det kunde blive Udgangspunkt for et helt Skred i vort nuværende Prisniveau og saaledes blive meget ulykkeligt for det øvrige Samfund og i Længden ogsaa for Landbruget selv, ikke mindst for Husmandsbruget. Det er, som allerede nævnt af det ærede Medlem Hr. Rahbek, i Virkeligheden et Offer, Husmandsbruget dér bringer. Der er ingen Tvivl om, at Husmændene rent økonomisk havde Fordel af en Hævning af Smørprisen, i hvert Fald i Øjeblikket, men ud fra disse samfundsmæssige Hensyn har man altsaa givet Afkald paa en saadan Hævning og den Fordel, det vilde være i Øjeblikket; af Hensyn til Landbrugets Fremtid og af Hensyn til Samfundet i dets Helhed har Husmændene taget